

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus II. De Ædificandis Et Reparandis Ecclesiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68048)

De Eccles. Origine &c. 23

pella, seu *Sacella* & *Oratoria publica* passim visuntur, quo nomine veniunt minores Ecclesiæ non Parochiales, Cultui Divino dedicatæ, ad quas aditus permittitur omnibus fidelibus ex publica via.

§. 17. Ex hucusque recensitis Ec- *Divisiones.*
clesiis aliquæ sunt *Exemptæ* a Jurisdictione Episcopi, vel Archiepiscopi: aliæ *non Exemptæ*. Omnes intra fines Diocesanos sitæ, præsumuntur subjectæ Episcopo, nisi exemptionem ostendant: non tamen omnes intra fines Parochiarum sitæ Ecclesiæ præsumuntur subjectæ Parocho, nisi iste Jus in illas legitime probet. Denique in ædibus Nobilium passim visuntur *Oratoria privata*, absque autoritate Episcopi ad usus pios ornata (§. 2.)

TITULUS II.

DE ÆDIFICANDIS ET REPARANDIS ECCLESIIIS.

Conf. Decretal. lib. 3. tit. 48.

§. 18.

IMPERATORIBUS ad Christum conver- *Ad ædifi-*
sis, tot ubique Ecclesiæ ædifica- *candas Ec-*
ri *clesias*

B 4

ri cœperunt, ut modum poni oportuerit, ne scilicet ædificarentur sine autoritate Episcopi 56.). Pontificale Romanum 57.) antiquos Canones his verbis complectitur: *Nemo Ecclesiam ædificet, priusquam Pontificis iudicio locus & atrium designentur, & quid ad luminaria, quid ad Rectoris, Ministrorumque stipendia sufficiat, quidque ad Ecclesiam dotem pertineat, definitur; & per eum, vel ejus autoritate per Sacerdotem Crux in loco (ubi debet esse Altare) figatur, & lapis primarius (quadratus & angularis) in fundamento ponatur.*

*requiritur
autoritas
Ecclesiastica,*

§. 19. Oratorii quidem privati pro sua devotione construendi facultatem quilibet habet: in illo tamen nec Sacrificium Missæ offerri, nec Baptismus conferri debet absque autoritate Episcopi 58.), aut singulari

56.) Conc. CHALCEDON. can. 4. JUSTINIANUS Novell. 67. Capitular. Regum Francorum lib. V. c. 382. NICOLAUS Papa c. 8. dist. I. de Consecr. videtur ad novam constructionem Basilicæ requirere præceptionem Apostolicæ Sedis.

57.) Part. 2. De Benedict. & Imposit. primarii Lapidis.

58.) C. 33. & 34. dist. I. de Consecrat. lib. V. Capitular. c. 382.

Oratoria autem publica, Sacella, aut alia Ecclesie ita admitti possunt, ut populus a Parochiali Ecclesia nimium non abstrahatur: & constructio fieri non deprehendatur quæstus potius, quam solidæ devotionis causa! 60.). Nova Ecclesia Parochialis intra fines alterius Parochiæ erigi nequit sine rationabili causa. Talis autem censetur esse, quando ob locorum distantiam, sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & Divina Officia audienda accedere non possunt 61.). Citari & audiri debet Rector, Patronus, alii- que Ministri veteris Ecclesie, aut quorum interest: si isti consentire renuant, & erectio tamen novæ Parochiæ necessaria judicetur ab Episcopo, poterit etiam illis invitis procedi. Ad erectionem Ecclesie Collegiatae requirunt communiter auto-

B § rita-

59.) GREGORIUS XIII. Constit. *Decet Romanum.* concessit pro Collegiis & Residentiis Societatis JESU.

60.) C. 10. dist. 1. de Consecr.

61.) C. 3. de Eccles. ædif. Conc. TRID. Sess, XXI, c. 4. de Reform.

ritatem Romani Pontificis 62.) : multo magis ad Ecclesiam Cathedralē 63.), omnemque aliam novam constituendam, in qua sit Dignitas Ecclesiastica 64.) : ad Regularem autem licentia Episcopi 65.), in cujus Diœcesi ædificant Religiosi etiam Exempti.

Et competens Dos.

§. 20. Ædificari non debet Ecclesia sine competenti dote, sufficiente pro alendis necessariis Ministris, Luminaribus, Paramentis & conservanda Fabrica. Competens vero dos secundum diversitatem Ecclesia-

62.) LOTTERIUS de Re Benefic. lib. I. q. 14. n. 38. seqq.

63.) FRANCES de Eccles. Cathedral. cap. 3.

64.) LOTTER. loc. cit. q. 5. n. 14.

65.) Concil. TRIDENT. Sess. XXV. c. 3. de Regularib. Facultatem novos Conventus Mendicantium erigendi, olim BONIFACIUS VIII. reservaverat Sedi Apostolicæ. C. un. de Excess. Prælat. in 6. Quamvis igitur hodierno jure requiratur licentia Ordinarii, non tamen censetur exclusa necessitas consensus Pontificii. Hic consensus non debet semper de novo peti ab iis Religiosis, qui generale habent Privilegium ædificandi Monasteria: his enim sufficit sola licentia Ordinarii. MIRANDA Manual. Prælat. Regul. tom. I. q. 33. art. I.

clesiarum & locorum consideratur. In Ecclesia Cathedrali debet provideri Mensæ Episcopi, Capitulo, aliisque Ministris. Collegiata dotari debet secundum numerum Collegiatorum, cum Cantoribus, & Lectoribus. Aliæ Ecclesiæ inferiores dotem habere debent pro Rectore & Ministro: item pro recipiendis hospitibus & Juribus Episcopalibus persolvendis 66.).

§. 21. Circa novas Ecclesias con-*In Germa-*
struendas in Germania, præter *Jus* *nia obser-*
commune, in multis Provinciis fa-*vatur Pax*
vere quoque debet Instrumentum *Westphali-*
Pacis Westphalicæ, ne ab Acathe-*ca,*
licis nuntietur novum opus. Juxta
Pacis hujus articulos Domino Ter-
ritoriali Catholico competit *Jus Re-*
formandi Exercitium Religionis in locis
Aatholicis sibi subjectis, ita ut in
hujus Juris exercitio impediri eum
non oporteat 67.). Nisi inanem um-
bram sub nomine *Juris* oblatam Prin-
cipibus dicere velimus; tenendum
firmiter est, eos *impediri* non posse,
quo minus Ecclesiam, Catholicis ri-
tibus

66.) Vid. PAX JORDAN Elucubr. lib.
V. tit. 8. a num. 15.

67.) J. P. W. ART. V. §. 30.

tibus destinandam ædificent in Territorio suo A catholicico, modo non turbent exercitium Religionis anno 1624. observatum in illis locis, pro quibus Instrumento Pacis inserta est ordinatio *Hoc non obstante* &c. 68.) ubi continetur Regula exercitii A catholicici pro quibusdam Regionibus, quo salvo Princeps Catholicus introducere potest exercitium suæ Religionis 69.), hujusque Juris exercendi regula & norma ipsi non est alia, quam doctrina universalis Ecclesiæ, cui, quantum in se est, Princeps exigente Jure Naturali & Divino, tenetur conformare exercitium Religionis suorum subditorum. Hic sensus Pacis Westphalicæ adeo clarus & apertus videtur, ut credibile non censeatur, animo serio aliud sensisse Viros cæteroquin prudentes, qui

-
- 68.) Ibid. §. 31. Historia hujus famosi Paragraphi videri potest in recentissimis libellis Ratisbonæ editis: Documenta Historica de Jure Reformandi. Item Grundriß des sogenannten Juris Reformandi. Item Bau-Modelle. Item Frage, ob ein Römisch-Catholischer Fürst &c.
- 69.) Vid. Rittmeyer Vindiciæ Juris Reformandi.

qui sub adscitio nomine *Corporis Evangelicorum* varia circa hoc negotium *Conclusa* fecerunt 70.), & dogmata quædam suo calculo firmata Professoribus *Academiarum Acatholicarum* obtruserunt 71.). Non opposuerunt se *Acatholici*, quando Principes quidam suæ Religionis, Catholicis permiserunt ædificationem Ecclesiæ in civitatibus suis acatholicis 72.): cur non id liceat quoque Principi Catholico? an non æque *conventum est*, nulli statui *CATHOLICO* jus, quod ipsi ratione territorii & superioritatis in negotio Religionis competit, impediri oportere 73.).

§. 22. Eodem studio, quo *Pro reparandis Ecclesiis* movetur Ecclesiarum ædificatio, *Pro reparandis Ecclesiis* moveri etiam debet earundem *Reparatio*, si quid damni ex vetustate, vel injuria temporum passæ sint.
Unde

70.) Apud Schauroth tom. 3. V. *Simultaneum* a pag. 593.

71.) Ibid. tom, II. pag. 587.

72.) Id concesserunt Electores *Brandenburgicus & Hannoveranus*: nec de Religionis gravamine conquesti sunt acatholici. Quando autem eosdem imitatus est *Comes de Wied*, ingens strepitus secutus est.

73.) Cit. Art. V. §. 30.

Unde antiqui Canones, qui Redituum Ecclesiasticorum tres partes Episcopo, Clero & pauperibus attribuant, quartam partem *Fabricæ*, id est, conservationi & reparationi ædificii addicunt 74.). Ubi autem Reditus *Fabricæ* destinati non reperiuntur, Concilium Tridentinum 75.) distinguit inter Ecclesias Parochiales & alias inferiores: de his quidem statuit, ut Episcopi transferre possint Beneficia simplicia, etiam Juris Patronatus ex Ecclesiis, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant restaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices aut alias Ecclesias locorum eorundem seu viciniorum, arbitrio suo, cum omnibus emolumentis & oneribus prioribus Ecclesiis impositis.

Servanda est Constitutio Concilii Tridentini.

§. 23. Cum autem ad diruendas Ecclesias Parochiales tam facile procedi non possit, sacra Synodus subjungit, ut Episcopi Parochiales Ecclesias etiam Juris Patronatus sint, ita collapsas refici & instaurari procurent ex fructibus & proventibus quibuscunque ad easdem Ecclesias quomodocunque pertinentibus: qui si non fuerint

74.) C. 30. 31. XII. q. 2.

75.) Sess. XXI. c. 7. de Reform.

De Eccles. edificand. &c. 31

fuerint sufficientes, omnes Patronos & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, Parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacunque appellatione, exemptione & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborent, ad matrices seu viciniore Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quam alias Ecclesias dirutas, in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi cruce convertendi. Hæc Synodi Constitutio totam antiquorum Canonum doctrinam de hac materia comprehendit & declarat, debetque accurate observari, nisi consuetudo, vel statuta Synodalia alium concurrenti ordinem præscribant, Ecclesiæ æque utilem.

§. 24. Pro aliqua tamen declarata *Etiam ad* tione *Not. I.* nomine Ecclesiæ hoc loco *ædes Paro-* venire etiam ædes habitationi *chiales* Parochi vel Beneficiati destinatas; non tamen horrea, stabula &c. utpote quæ destinantur ad emolumenta œconomica, & hinc etiam ex iis conservari ac reparari debent. Si Beneficiati comparantur Usufructuario, tenentur ad modicam refectionem ædium Parochialium, ad sarta tecta
ha-

Reparan-
das,

habenda &c. 76.) Not. II. Reparare seu reficere esse idem, ac quod corruptum est, in pristinum statum restaurare: contineturque hoc verbo, tegere, substruere, sarcire, edificare, item advehere, adportareque ea, quæ ad eandem rem opus essent 77.). Imo in præfenti negotio Reparationis obligatio extenditur etiam ad novæ Ecclesiæ constructionem, & ad veteris Ecclesiæ, aucto incolarum numero, ampliationem 78.).

Concurrant
Patroni,

§. 25. Not. III. Juxta communio-rem sententiam teneri Patronos concurrere ad reparandam Ecclesiam, etiamsi non percipiant alia emolumenta, quam omnibus Patronis communia, scilicet honorem præcedentia, Jus præsentandi & se alendi, ad inopiam perveniant 79.). Not. IV

Præ

76.) L. 7. C. de Ufufuct. FLAMINIUS
PARISIUS de Resignat. Benef. lib. III
q. 15,

77.) L. I. §. 6. ff. de Rivis.

78.) PETRUS PECKIUS de Ecclef. reparand. c. 2. n. 2.

79.) A MOSTAZZO de Causis Piiis. lib. V
c. 6. n. 25. ROTA Romana post allegat.
44. PITONII de Controvers. Patron. n. 6.
si omnino sit diruta Ecclesia, & Patro-

sia necessitas. Si autem Decimæ, vel alii Reditus Ecclesiastici ad pias quasdam causas sint applicati, non potest ex illis tantum exigere, ut illa causæ piæ grave dispendium patiantur, sicuti etiam Ministris Ecclesiæ debet salva esse congrua sustentatio. *Not. VI.* Si qui fundi a dandis Decimis sint immunes, non possunt quidem eorum possessores æquali portione inter Decimatores onerari, sed tamen si juxta Concilium Tridentinum collectatio deveniret ad Populum, isti possessores fundorum immunium ante reliquos, & reliquos largius conferre deberent, nisi hanc ipsam exceptionem cum magno onere suo, & emolumento Ecclesiæ acquisivissent.

*Heredes
Ec.*

§. 27. *Not. VII.* Si Beneficiarius reparationem, ad quam obligatus fuerat, neglexit, tenentur ejus heredes ad ommissam reparationem, in quantum ad eos pervenit 83.)

Not.

83.) PETRUS PECKIUS de Ecclesiæ repar. c. 18. SALGADO de Regia Protectione p. III. c. 5. n. 22. CHRISTINÆUS Decis. Belg. Vol. II. Decis. 25. SPERELLUS tamen part. I. decis. 67. n. 52. eam doctrinam

De Consecrat. Eccles. &c. 35

Not. VIII. Ad reparandam Ecclesiam
Cathedralem præcipue teneri Episco-
pum & Canonicos 84.). His non
sufficientibus posset etiam a reliquis
Clericis peti subsidium Charitati-
vum.

TITULUS III.

DE CONSECRATIONE, POLLU-
TIONE ET RECONCILIATIO-
NE ECCLESiarUM ET COE-
METERIORUM.

Conf. *Decretal. l. 3. t. 40. ex*
Sext. l. 3. t. 21.

§. 28.

Templum esse *edificium DEO con-*
secratum diximus : necessarium *Templa*
igitur est ad rationem Templi, ut
Cultui Divino dedicetur ac destine-
tur. Non enim decet Divina Offi-
cia

C 2

nam de obligatione hæredum in praxi
nullatenus obtineri posse, nec veram in
Jure existimat : sed potius Bona ipsorum
Beneficiorum cum isto onere ad successo-
rem transire credit. In Germania ad-
stringi hæredes experimur.

84.) FRANCES de Eccles. Cathedr. c. 13.
A MOSTAZZO de Causis Pius. lib. V. c. 6.
n. 66. seqq.